

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา
โครงการ /กิจกรรม ตามนโยบาย และยุทธศาสตร์
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปี ๒๕๖๑

ของ

นางหัตยา เข้มเพ็ชร
ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทนำ

๑.๑ แนวคิด

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการ พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ เรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีแนวทางการนิเทศ การบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา
๒. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและจัด กระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ
๓. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาชาติ
๔. เพื่อส่งเสริมการพัฒนา การวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ
๕. เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา
๖. เพื่อส่งเสริม การศึกษา วิจัย และพัฒนาให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ขอบข่ายภารกิจ

๑. งานธุรการ
๒. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้
 - ๒.๑ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มี ความสามารถพิเศษ
 - ๒.๒ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ๒.๓ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
๓. กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา
 - ๓.๑ งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา
 - ๓.๒ งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา
 - ๓.๓ งานติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการวัดและประเมินผลการศึกษา
 - ๓.๔ งานทดสอบทางการศึกษา
๔. กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - ๔.๑ งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - ๔.๒ งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
๕. กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

๕.๑ งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

๕.๒ งานส่งเสริมสนับสนุน เครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน

๕.๓ งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

๕.๔ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา

๖. กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๖.๑ งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๖.๒ งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

๖.๓ งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

๖.๔ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

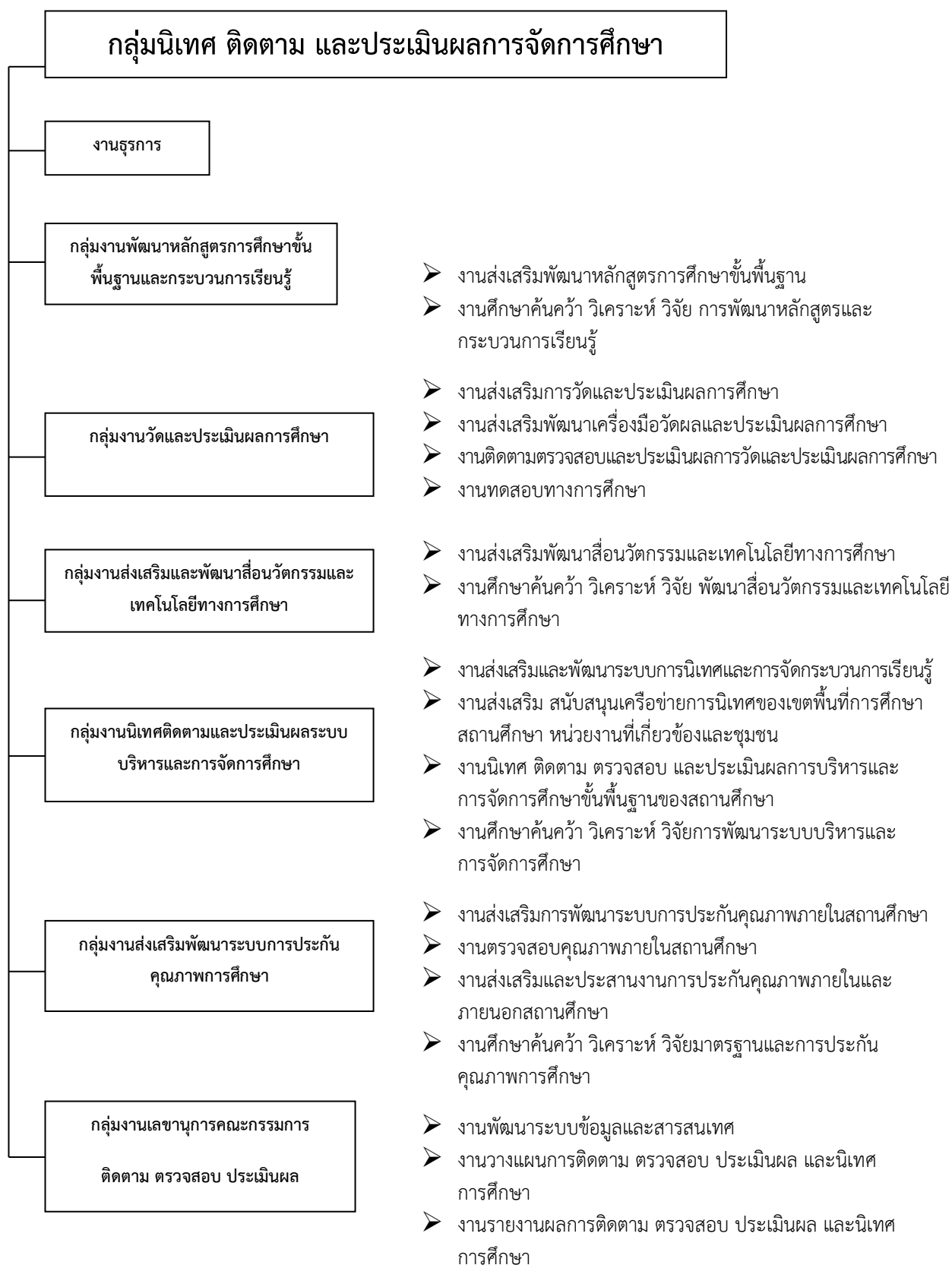
๗. กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

๗.๑ งานพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

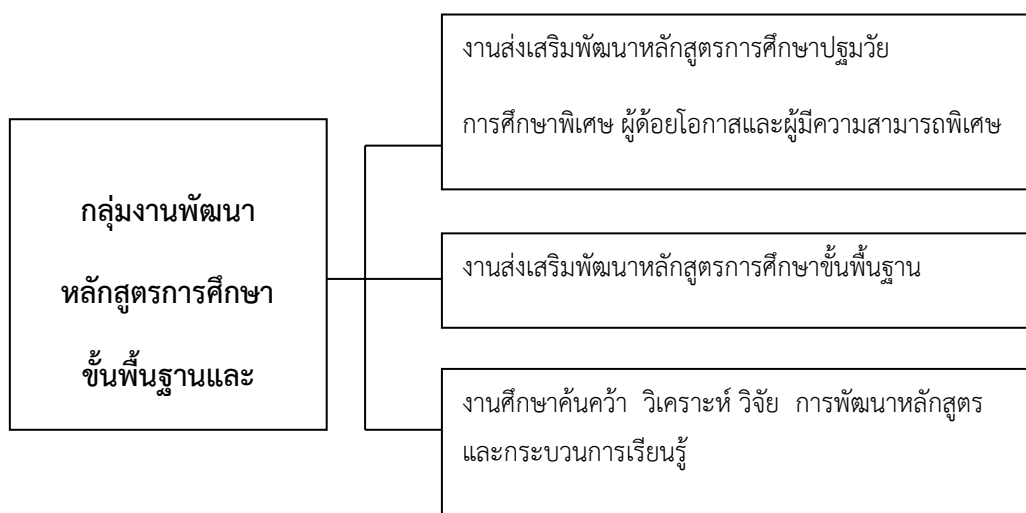
๗.๒ งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

๗.๓ งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

กรอบภาระงานกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

๒. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

๒.๑ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ และมาตรฐาน การเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ศึกษา รวบรวมข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

๒.๑ ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร

๒.๒ รวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการบริหาร

จัดการหลักสูตร

๓. พัฒนาคู่มือ ผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วน

ได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

๕. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียน ๒ ภาษา โรงเรียนตามแนวพุทธ โรงเรียนกีฬา โรงเรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนอัจฉริยะ

๖. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น Home School การศึกษาที่จัดในสถานประกอบการ ฯลฯ เป็นต้น

๗. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๘. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยในชั้นเรียนและการนิเทศภายใน

๙. ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

นักเรียนวัยเรียนทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการจัดการเรียนรู้โดยครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ และมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔

๒.๒ งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาสภาพปัญหา งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
๒. ดำเนินการวิจัยการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
๓. สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
๔. เผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
๕. นำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนางานบริหารหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีผลการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

กฎหมาย ระเบียบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กลุ่มงาน พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

กรอบงาน

๑. งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

๑. ชื่องาน ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย
๒. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาพิเศษ

๓. ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนาเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

๔. คำจำกัดความ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล เพื่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ส่วนที่เป็นแกนกลาง ซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลาง และส่วนที่มีสาระสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นซึ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดกรอบหลักสูตร ร่วมกับสถานศึกษา และ ท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระที่สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดเพิ่มเติมขึ้นเองได้ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน

การศึกษาพิเศษ (Special Education) หมายถึง การจัดการศึกษาให้สำหรับบุคคลที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ได้แก่ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องหรือมีปัญหาด้านการเรียนรู้ และ จัดการศึกษาตามนโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง ทั้งในด้านกระบวนการสอน วิธีการสอน เนื้อหาวิชา (หลักสูตร) เครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อความสามารถ และความต้องการของผู้เรียนอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

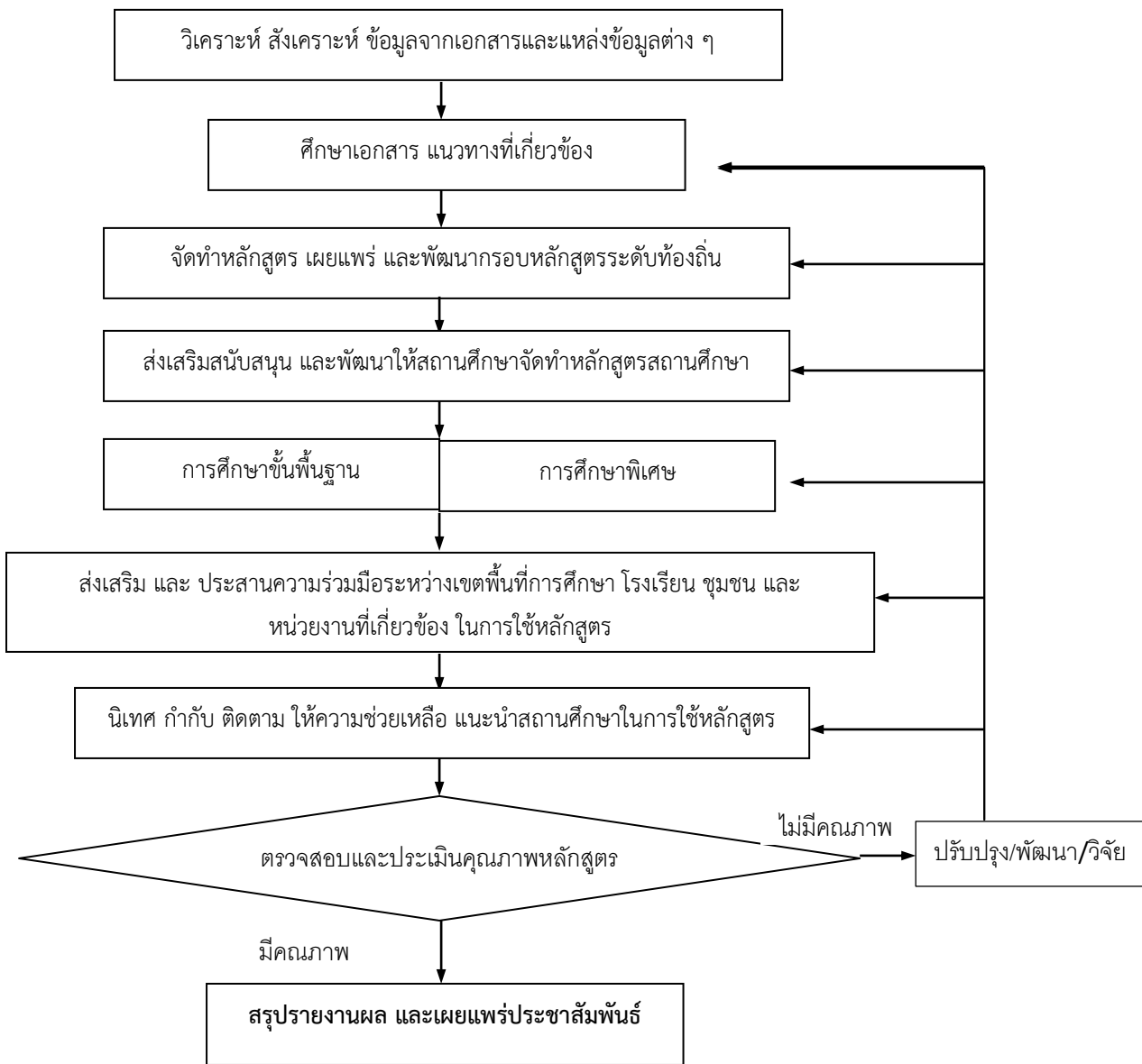
๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ที่	บทบาทหน้าที่	งาน/เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑.	ประสานส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ	๑. ประสาน ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษา	๑. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตร การศึกษา ขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ - มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ - หลักสูตรแกนกลาง ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐ ๒. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร <ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการจัดการเรียนรู้ - แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน - แนวทางการวัดผลประเมินผล - แนวทางการวัดประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ๓. ศึกษาสภาพ บริบททางสังคม ๔. ศึกษาปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ๕. ดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และ เผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ๖. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตร	-ผู้อำนวยการ -รอง ผอ.สพม. -ศึกษานิเทศก์/กลุ่มนิเทศฯ -คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา - ก.ต.ป.น. -ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา -กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ชุมชน - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ที่	บทบาทหน้าที่	งาน/เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
			<p>แ ก น ก ล า ง ก า ร คี ก ข า ชั น พื น ฐ า น พุ ท ธ ศั ก ร า ข ๒ ๕ ๕ ๑</p> <p>๗. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และความต้องการ จุดเน้นของสถานศึกษาด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม</p> <p>๘. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>๙. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ</p> <p>๑๐. ตรวจสอบประเมินคุณภาพหลักสูตร สรุป และรายงาน</p>	
		<p>๒. งานประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและ พัฒนาหลักสูตร การศึกษาพิเศษ</p>	<p>๑. รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสาร และแหล่งข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน - นโยบาย <p>๒. ประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา มีความพร้อมในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการ พิเศษในรูปแบบที่เหมาะสม</p> <p>๓. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษา พิเศษ ให้สามารถบริหารจัดการและวางแผนจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียน</p> <p>๔. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมมือ</p>	<p>-ผู้อำนวยการ</p> <p>-รอง ผอ.สพม.</p> <p>-ศึกษานิเทศก์/กลุ่มนิเทศฯ</p> <p>-คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>- ก.ต.ป.น.</p> <p>-ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>ครู และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>-กรรมการสถานศึกษา</p> <p>ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ชุมชน</p> <p>-หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ที่	บทบาทหน้าที่	งาน/เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
			<p>ช่วยเหลือกันในการดำเนินการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียน</p> <p>๕. ประสานงานความร่วมมือและสนับสนุนการ ปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ - ศูนย์การศึกษาพิเศษ - โรงพยาบาล - องค์กรปกครองส่วนจังหวัดและ ท้องถิ่น - หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง <p>๖. ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความ ช่วยเหลือ แนะนำผู้บริหาร สถานศึกษาและ ครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนา แผนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ</p> <p>๗. ตรวจสอบประเมินหลักสูตร สรุปลงและ รายงาน</p>	

๖. Flow Chart การปฏิบัติงาน

แผนภาพที่ ๑ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

๗. เอกสารประกอบ

๑. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๒. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๓. แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ๔. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ๕. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ๖. แนวทางการวัด และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๗. แนวทางการตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๘. แนวทางในการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๙. แนวทางการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษา
๑๐. แนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
๑๑. หลักสูตรการศึกษาพิเศษ
๑๒. แนวทางการจัดทำหลักสูตรบูรณาการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
๑๓. พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๔
๑๔. เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ พัฒนาบุคลากรหลักเพื่อสร้างความเข้าใจ เรื่องการนำมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐)
๑๕. คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ๑) ที่ ๓๐/๒๕๖๑ เรื่องให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ลง ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑
 - ๒) ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ลง ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑
 - ๓) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แนบท้ายประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๖๑
 - ๔) ที่ สพฐ. ๑๒๓๙ / ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๖๑
 - ๕) แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เรื่องการบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ๖) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ลง ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
 - ๗) ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ลง ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗
 - ๘) ที่ ๑๑๐/๒๕๕๕ เรื่อง การแก้ไขโครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๘. มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ชิ้นงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑		<p>๑.วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลาง ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐</p> <p>๒.ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แนวทางการวัดผลประเมินผล แนวทางการวัดประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน</p> <p>๑. ศึกษาสภาพ บริบททางสังคม</p> <p>๒. ศึกษาปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต</p>	<p>ตลอดปี</p>	<p>-มีระบบสารสนเทศ ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน</p>	<p>เอกสารสรุปรายงาน</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ</p>
		<p>๕ ดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และ เผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา</p>	<p>กำหนดเวลาตามความเหมาะสม</p>	<p>-มีกรอบหลักสูตรท้องถิ่น</p>	<p>เอกสารกรอบหลักสูตรท้องถิ่น</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ</p>
		<p>๖. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนา และใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑</p>	<p>กำหนดเวลาตามความเหมาะสม</p>	<p>-มีหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ๆ และท้องถิ่น</p>	<p>เอกสารหลักสูตร คู่มือการพัฒนาหลักสูตร</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -ค.น.ประจำฯ</p>
		<p>๗. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และความต้องการ จุดเน้นของสถานศึกษาด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม</p>	<p>กำหนดเวลาตามความเหมาะสม</p>	<p>-มีหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ๆ และท้องถิ่น</p>	<p>เอกสารหลักสูตร คู่มือการพัฒนาหลักสูตร</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ</p>
		<p>๘ ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา</p>	<p>กำหนดเวลาตามความเหมาะสม</p>	<p>-ความร่วมมือของ สพม. และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>-หนังสือประสานความร่วมมือ</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ</p>
		<p>๙. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ</p>	<p>ทุกปีการศึกษา ตามปฏิทินที่กำหนด</p>	<p>กลุ่มนิเทศฯ มีแผนการนิเทศด้านการพัฒนาและใช้หลักสูตร</p>	<p>-ปฏิทินนิเทศ -รายงานการนิเทศ</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -ค.น.ประจำฯ</p>
		<p>๘. ตรวจสอบประเมินคุณภาพหลักสูตร สรุปรายงาน</p>	<p>ทุกปีการศึกษา ตามปฏิทินที่กำหนด</p>	<p>-มีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ</p>	<p>-เครื่องมือการประเมิน/ตรวจสอบหลักสูตร</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ</p>
		<p>๙. สรุปรายงานและเผยแพร่</p>	<p>เมื่อการประเมินเสร็จสิ้น</p>	<p>-มีรายงานผลการปฏิบัติงาน/นิเทศที่มีคุณภาพ</p>	<p>-เอกสารสรุปรายงาน</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ</p>

๓. ชื่องาน งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย
๒. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษา

๓. ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนาเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ใช้ในการปฏิบัติงานวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการศึกษา วิจัย และเป็นแหล่งศึกษาให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน ๒ ประเด็น คือ

- ๓.๑ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการวิจัย เพื่อ นำมาใช้กำหนดเป้าหมายและจุดเน้น และความต้องการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ๓.๒ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และติดตามผลการใช้หลักสูตรเพื่อผลักดันให้มีการพัฒนากระบวนการจัดทำหลักสูตร การบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา การสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔. คำจำกัดความ

การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยเป็นการจัดทำหรือ ปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นรากฐานอยู่เลย การพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมไปถึงการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร และเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียน

การสอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching Instruction) หมายถึง การดำเนินการของครูผู้สอน ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน/จัดการเรียนรู้ การใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการเรียนการสอน ระบบการสอน สื่อการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้และการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Process) หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนใช้ในการแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพตามที่มุ่งหวังในหลักสูตร

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Action Research) หมายถึง การบูรณาการกระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา การดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการ การสรุปผลการแก้ปัญหาและรายงานผล และนำผลการวิจัยในประยุกต์ใช้

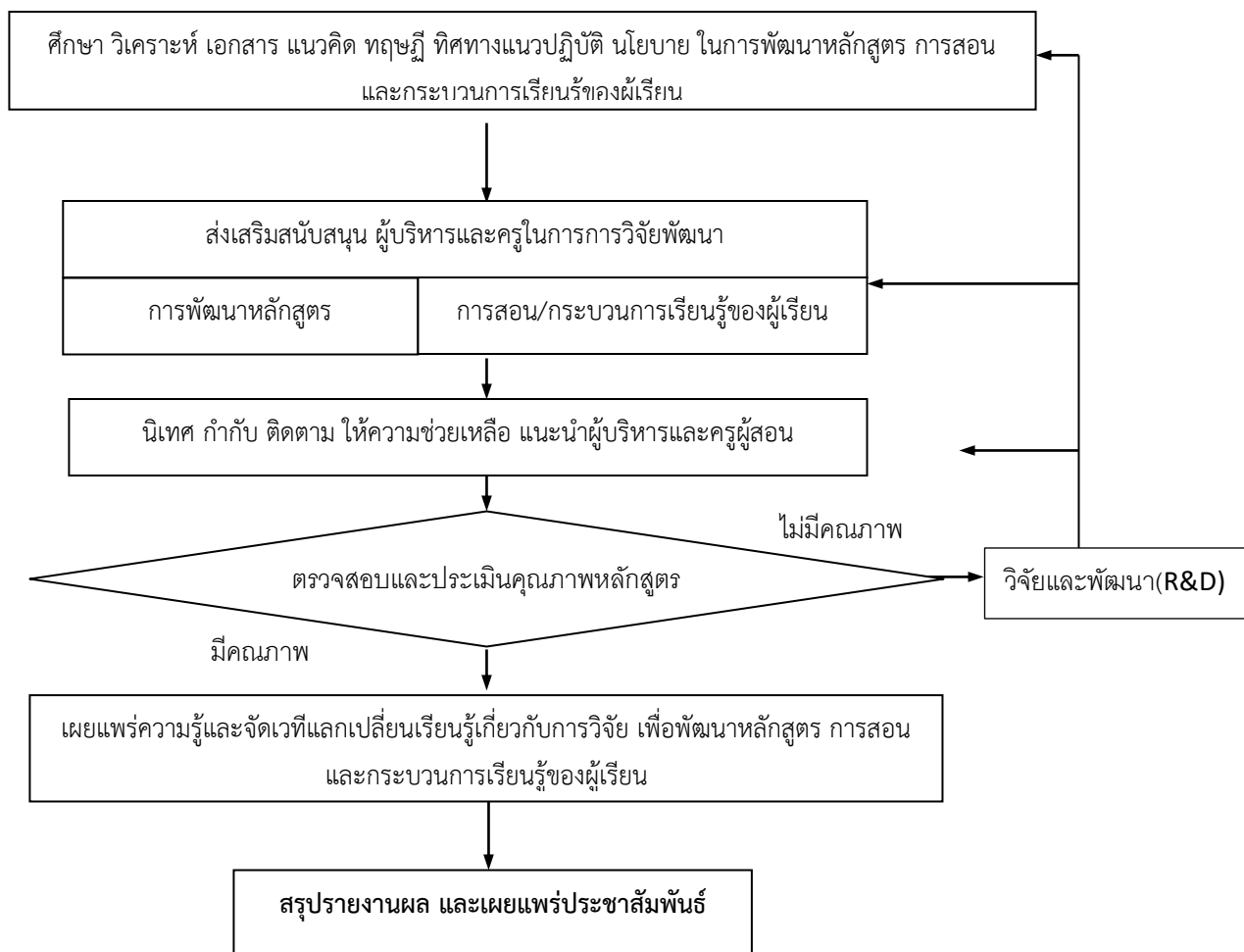
๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ที่	บทบาทหน้าที่	งาน/เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
๒	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอนและ กระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียน	๑. งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร	<p>๑. ศึกษา นโยบาย แผนงาน และ ยุทธศาสตร์ในพัฒนาการบริหารจัดการ หลักสูตร การพัฒนา และใช้หลักสูตร การพัฒนาคุณภาพครู และผู้เรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>๒. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา หลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่น และ ประเมินผลการใช้หลักสูตร</p> <p>๓. ส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารและครูให้ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา และประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>๔. ส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษา และครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการนิเทศ การวิจัย การประเมินผลการใช้หลักสูตร การ ประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียน และ สถานศึกษา</p> <p>๕. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ แนะนำผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรให้มีคุณภาพ</p> <p>๖. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบาย ในการบริหารจัดการหลักสูตรในระดับ เขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>๗. ส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่ความรู้ และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ การวิจัย และพัฒนาหลักสูตร</p> <p>๘. สรุปรายงานผลการดำเนินงานและ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p>	- ศึกษานิเทศก์/ กลุ่มนิเทศฯ -ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู และ บุคลากร ทางการศึกษา -หน่วยงาน ทางการศึกษา อื่น ๆ

ที่	บทบาทหน้าที่	งาน/เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
		<p>๒. งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน</p>	<p>๑. ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยปฏิบัติการ และติดตามผล การใช้หลักสูตร การวัดและประเมินผล จากการเรียนรู้และการนิเทศภายใน</p> <p>๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหาร สถานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p> <p>๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>๔. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ แนะนำผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ</p> <p>๕. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนคุณภาพครูและคุณภาพนักเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา</p> <p>๖. ส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โครงการ กิจกรรม ที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p>- ศึกษานิเทศก์/ กลุ่มนิเทศฯ -ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู และ บุคลากร ทางการศึกษา -หน่วยงาน ทางการศึกษา อื่น ๆ</p>

๖. Flow Chart การปฏิบัติงาน

งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

แผนภาพที่ ๒ งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๗. แบบฟอร์มที่ใช้ (ตามความเหมาะสม)

๘. เอกสารอ้างอิง

๑. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๒. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๓. แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๔. เอกสารระเบียบวิธีวิจัย
๕. เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๙. มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ชิ้นงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑		<p>๑. ศึกษา นโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์ในพัฒนาการ บริหารจัดการหลักสูตร การพัฒนา และใช้หลักสูตร การพัฒนา คุณภาพครู และผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>๒. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่น และประเมินผลการใช้หลักสูตร</p>	กำหนดเวลาตามความเหมาะสม	-มีระบบสารสนเทศ ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน -มีกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปีที่นำไปพัฒนาครู/ผู้เรียนได้จริง	เอกสารสรุปรายงาน	-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ
		<p>๓. ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารและครูให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>๔. ส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษา และครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการนิเทศ การวิจัย การประเมินผลการใช้หลักสูตร การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียน และ สถานศึกษา</p>	กำหนดเวลาตามความเหมาะสม	-มีงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร -สถานศึกษามีงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร	เอกสาร คู่มือ / ตัวอย่าง การรายงานการวิจัย เรื่องการพัฒนาและการใช้สูตรท้องถิ่น	-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ
		<p>๕. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ</p>	ทุกปีการศึกษา ตามปฏิทินที่กำหนด	กลุ่มนิเทศฯ มีแผนการนิเทศด้านการพัฒนาและใช้หลักสูตร	-ปฏิทินนิเทศ -รายงานการนิเทศ	-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -คน.ประจำฯ
		<p>๖. ประเมินคุณภาพหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนรู้</p> <p>๗. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณภาพครู และคุณภาพนักเรียนทั้งในระดับเขตพื้นที่ สถานศึกษา และ กำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย การบริหารจัดการหลักสูตร</p> <p>๘. วิจัยและพัฒนาการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน</p>	กำหนดเวลาตามความเหมาะสม	-มีรายงานการวิจัย ที่เกิดจากความร่วมมือของ สพม.และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	-รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาและติดตามผล การใช้หลักสูตรที่มีคุณภาพ	-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ
		<p>๙. ส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่ความรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัย และพัฒนาหลักสูตร</p>	กำหนดเวลาตามความเหมาะสม	มีเอกสารเผยแพร่และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	-เอกสารงานวิจัย	-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ
		<p>๑๐ สรุปรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p>	เมื่อการประเมินเสร็จสิ้น	-มีรายงานผลการปฏิบัติงาน/นิเทศที่มีคุณภาพ	-เอกสารสรุปรายงาน	-ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ

การปฏิบัติงาน
โครงการ / กิจกรรม ตามนโยบาย และยุทธศาสตร์
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. ชื่องาน/โครงการ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สู่คุณลักษณะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21

๓. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของภาครัฐและท้องถิ่นด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ STEM Education BBL DLTV และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สนองตอบความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

๒.๒ เพื่อพัฒนาให้ครูผู้สอนมีการยกระดับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้ทักษะกระบวนการคิดผ่านกิจกรรม Active Learning พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียนและเกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

๒.๔ เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรม ตามค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ตอบสนองความต้องการ ความสามารถความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

๒.๕ เพื่อศึกษาผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของเด็กไทยในศตวรรษที่ ๒๑ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕

๓. เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

๑. สถานศึกษาร้อยละ ๑๐๐ มีหลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมกับผู้เรียนสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของภาครัฐและท้องถิ่น

๒. สถานศึกษาร้อยละ ๑๐๐ จัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม Active Learning ที่หลากหลาย สนองตอบความต้องการของผู้เรียน

๓. สถานศึกษาร้อยละ ๑๐๐ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมมุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรม ตามค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๕ มีงานวิจัยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของเด็กไทยในศตวรรษที่ ๒๑

เชิงคุณภาพ

๑. สถานศึกษา มี ใช้และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

๒. สถานศึกษา มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม Active Learning ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

๓. สถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมมุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรม ตามค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๕ มีงานวิจัยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของเด็กไทยในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔. คำจำกัดความ

การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยเป็นการจัดทำหรือ ปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นรากฐานอยู่เลย การพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมไปถึงการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร และเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียน

การสอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching Instruction) หมายถึง การดำเนินการของครูผู้สอน ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน/จัดการเรียนรู้ การใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการเรียนการสอน ระบบการสอน สื่อการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้และการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Process) หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนใช้ในการแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพตามที่มุ่งหวังในหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรคทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมาย และนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

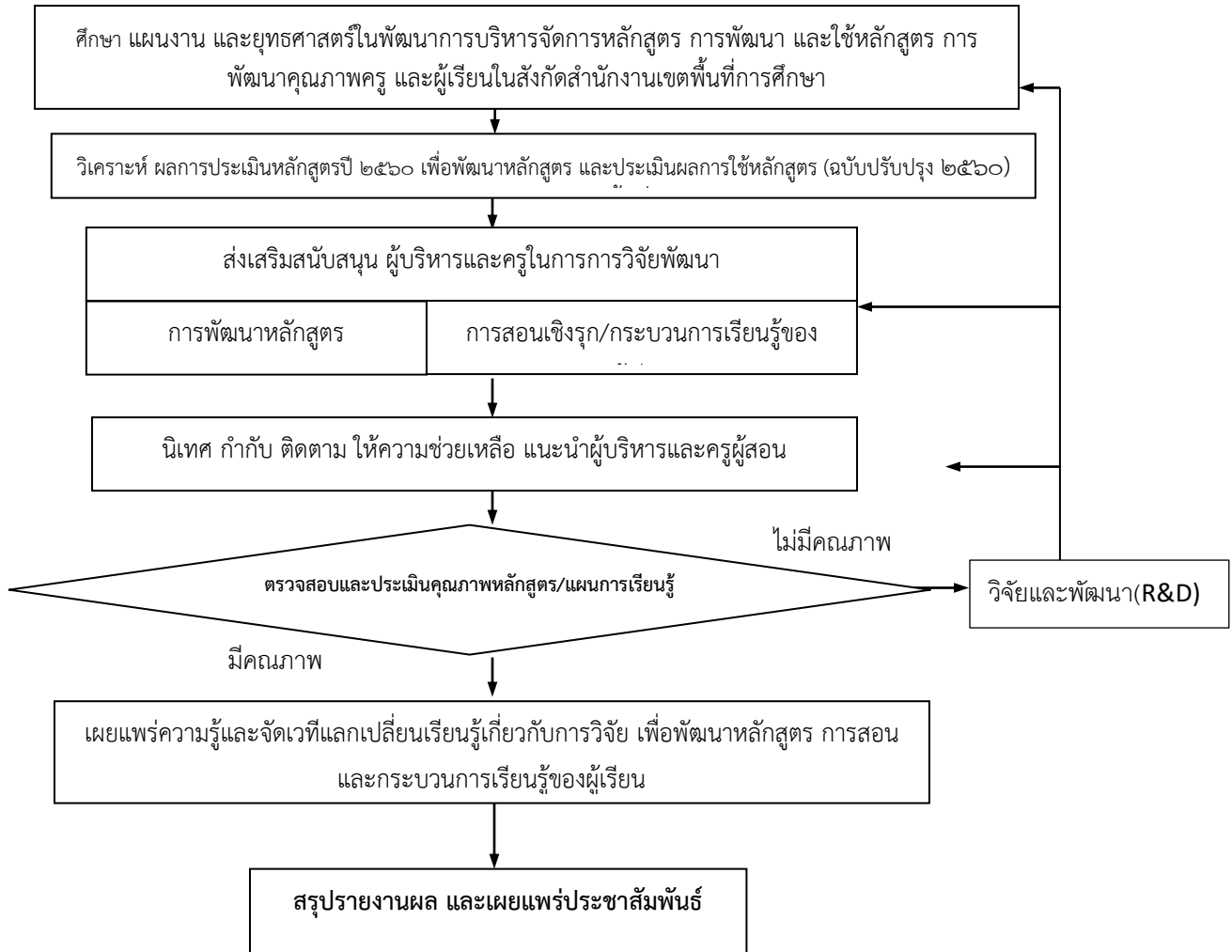
๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ที่	บทบาทหน้าที่	งาน/เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑	พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้	๑. การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้	๑. ศึกษานโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์ ในพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร การพัฒนา และใช้หลักสูตร การพัฒนาคุณภาพครู และผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ๒. วิเคราะห์ ผลการประเมินหลักสูตรปี ๒๕๖๐ เพื่อพัฒนาหลักสูตร และประเมินผล การใช้หลักสูตร (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐) ๓. ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารและครูให้ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา และประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษา ๔. ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารและครูในการ พัฒนากระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่ห้องเรียนอย่างมีคุณภาพ	- ศึกษานิเทศก์/ กลุ่มนิเทศฯ -ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู และ บุคลากร ทางการศึกษา -หน่วยงาน ทางการศึกษา อื่น ๆ

ที่	บทบาทหน้าที่	งาน/เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
			<p>๔. ส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษา และครู ใช้ข้อมูลจากการนิเทศ การประเมินผลการใช้หลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียน พัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p> <p>๕. ส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่ความรู้ และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หรือ การวิจัย และพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๖. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ แนะนำผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการวิจัยพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน</p> <p>๗. นำผลการ พัฒนา/วิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์ และนโยบายในการบริหารจัดการ หลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา</p> <p>๘. สรุปรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p>	
๒.	กิจกรรมโครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑	๒. พัฒนาหลักสูตร และกระบวนการ เรียนรู้ สู่ คุณลักษณะของ เด็กไทยใน ศตวรรษที่ 21	<p>กิจกรรมที่ 1 อบรมปฏิบัติการวิทยากร แกนนำของเขตพื้นที่เกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้องรองรับกับนโยบาย ของต้นสังกัด</p> <p>กิจกรรมที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อรองรับกับ แนวการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษา/</p>	รองฯ สพม.๕ กลุ่มนิเทศฯ ศน. ทัทยา เข็มเพชร

ที่	บทบาทหน้าที่	งาน/เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
			<p>สพฐ.</p> <p>กิจกรรมที่ 3 การอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาให้ครูผู้สอนมีการยกระดับมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ ที่ใช้ทักษะกระบวนการ คิดผ่านกิจกรรม Active Learning พัฒนา สมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และ ศึกษาผลการพัฒนา (การวิเคราะห์ มาตรฐานตัวชี้วัด , ออกแบบหน่วยการ เรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่าง เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียนที่มุ่งเน้นให้ นักเรียนมีคุณลักษณะของเด็กไทยใน ศตวรรษที่ 21 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้)</p> <p>กิจกรรมที่ 4 การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Best Practice (BP) การจัดการกระบวนการ จัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม Active Learning</p> <p>กิจกรรมที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล</p>	

๖. งานการพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

แผนภาพที่ ๓ การพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๗. มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ชิ้นงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑		<p>๑. ศึกษา แผนงาน และยุทธศาสตร์ในพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร การพัฒนา และใช้หลักสูตร การพัฒนาคุณภาพครู และผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>๒. วิเคราะห์ ผลการประเมินหลักสูตรปี ๒๕๖๐ เพื่อพัฒนาหลักสูตร และประเมินผลการใช้หลักสูตร (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐)</p>	<p>กำหนดเวลาตามความเหมาะสม</p>	<p>-มีระบบสารสนเทศ ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน</p> <p>-มีกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่นำไปพัฒนาครู/ผู้เรียนได้จริง</p>	<p>เอกสารสรุปรายงาน</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์</p> <p>กลุ่มหลักสูตร</p> <p>-กลุ่มนิเทศฯ</p>
		<p>๓. ส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารและครูให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>๔. ส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษา และครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการนิเทศ การวิจัย การประเมินผลการใช้หลักสูตร การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียน และ สถานศึกษา</p>	<p>กำหนดเวลาตามความเหมาะสม</p>	<p>-มีงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร</p> <p>-สถานศึกษามีงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร</p>	<p>เอกสาร คู่มือ / ตัวอย่าง การรายงานการวิจัย เรื่องการพัฒนาและการใช้สูตรท้องถิ่น</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์</p> <p>กลุ่มหลักสูตร</p> <p>-กลุ่มนิเทศฯ</p>
		<p>๕. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือและแนะนำผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ</p>	<p>ทุกปีการศึกษา ตามปฏิทินที่กำหนด</p>	<p>กลุ่มนิเทศฯ มีแผนการนิเทศด้านการพัฒนาและใช้หลักสูตร -การสอน Active Learning</p>	<p>-ปฏิทินนิเทศ</p> <p>-รายงานการนิเทศ</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์</p> <p>กลุ่มหลักสูตร</p> <p>-ศน.ประจำ</p>
		<p>๙. ประเมินคุณภาพหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนรู้</p> <p>๑๐. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณภาพครู และคุณภาพนักเรียนทั้งในระดับเขตพื้นที่ สถานศึกษา และ กำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย การบริหารจัดการหลักสูตร</p> <p>๑๑. วิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน</p>	<p>กำหนดเวลาตามความเหมาะสม</p>	<p>-มีรายงานการวิจัย ที่เกิดจากความร่วมมือของ สพม.และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>-ชุดฝึกอบรม</p> <p>-รายงานการใช้ชุดฝึก</p>	<p>-รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาและติดตามผล การใช้หลักสูตรที่มีคุณภาพ</p> <p>-ชุดฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>-รายงานการใช้ชุดฝึก</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์</p> <p>กลุ่มหลักสูตร</p> <p>-กลุ่มนิเทศฯ</p>
		<p>๑๐. ส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่ความรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัย และพัฒนาหลักสูตร</p>	<p>กำหนดเวลาตามความเหมาะสม</p>	<p>มีเอกสารเผยแพร่และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>-แผนการเรียนรู้ Active Learning</p>	<p>-เอกสารงานวิจัย</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์</p> <p>กลุ่มหลักสูตร</p> <p>-กลุ่มนิเทศฯ</p>
		<p>๑๐ สรุปรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p>	<p>เมื่อการประเมินเสร็จสิ้น</p>	<p>-มีรายงานผลการปฏิบัติงาน/นิเทศที่มีคุณภาพ</p>	<p>-เอกสารสรุปรายงาน</p>	<p>-ศึกษานิเทศก์</p> <p>กลุ่มหลักสูตร</p> <p>-กลุ่มนิเทศฯ</p>

๒. ชื่องาน/โครงการ การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยละ ๗๐ ของโรงเรียนทั้งหมด และมี “ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง” เพิ่มขึ้นปีละ ๑ แห่ง (ครอบคลุม ๔ จังหวัด ได้แก่ สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี และชัยนาท)

๒.๒ เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ เชื่อมโยงหลักคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดกิจกรรม เสริมสร้างคุณธรรม มีทักษะการดำรงชีวิต สำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓ เพื่อปลูกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมตามค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ รวมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยบูรณาการหลักคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓. เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

3.1 ด้านปริมาณ

๑) สถานศึกษาร้อยละ ๑๐๐ มีข้อมูลสภาพการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ความสำนึกในความเป็นไทย จิตสาธารณะ และอยู่อย่างพอเพียง สามารถจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย จิตสาธารณะ และวิถีชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีสถานศึกษาเข้ารับการประเมินเป็นต้นแบบสถานศึกษาพอเพียง ของ สพม.๕. ปี ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๗๕ ของโรงเรียนในสังกัด

๒) บุคลากรทางการศึกษา สพม.๕ ร้อยละ ๑๐๐ เชื่อมโยงหลักคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการและปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเอง

๓) ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ ในสถานศึกษาพอเพียงทุกแห่ง มีคุณธรรม จริยธรรมตามค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ ทักษะการดำรงชีวิต สำนึกในความเป็นชาติไทย จิตสาธารณะ และ วิถีชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดี รับผิดชอบต่อสังคมสร้างเครือข่ายกลุ่มเยาวชนนักเรียนแบบอย่างที่ดีด้านความสำนึกในความเป็นไทย เป็นสมาชิกที่เข้มแข็งของประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

เชิงคุณภาพ

๑) ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย จิตสาธารณะ และวิถีชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก

๒) ครูสามารถเป็นวิทยากรและเผยแพร่การจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ วิเคราะห์หลักคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนนำหลักคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาวางแผน ผู้จัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๐

๓) มีสถานศึกษาผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ปี ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๗๐

๔. คำจำกัดความ

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาบ่งชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียรมีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้าน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ศาสตร์พระราชา

ศาสตร์พระราชาประกอบด้วยสี่องค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

๑. วิธีการแห่งศาสตร์พระราชาคือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยต้องเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา คน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

๒. ปรัชญาแห่งศาสตร์พระราชาคือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในฐานะหลักการนำทาง ประกอบด้วยสามห่วง สองฐาน คือความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัว มีฐานความรู้ และ ฐานคุณธรรม

เข้าใจ หมายถึง การใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว การใช้และแสวงหาข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์และการวิจัย การทดลองใช้จนได้ผลจริงก่อน

เข้าถึง หมายถึงการระเบิดจากข้างใน เข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา และสร้างปัญญาสังคม

พัฒนา หมายถึง การพัฒนาที่ประชาชนเริ่มต้นด้วยตนเอง พึ่งพาตนเองได้ และมีต้นแบบในการเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนได้เรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้

Conceptual Framework เพื่อพัฒนาการคิดขั้นสูง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักคิด/หลักการ ตัดสินใจ	หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	ความรู้ + คุณธรรม >> พอประมาณ / มีเหตุผล / มีภูมิคุ้มกัน >> ๔ มิติ					
วิธีการ/ ขั้นตอน	หลักการ พัฒนาตาม แนวทาง พระราชดำริ	ขั้นตอน	เข้าใจ		เข้าถึง	พัฒนา	
		ความหมาย	ทำความเข้าใจ ตีความปัญหาอย่างลึกซึ้ง รวมถึงการวาง แผนการดำเนินงาน		รวบรวมความคิด ที่หลากหลายเพื่อ สร้างไอเดีย/ ตอบโจทย์ปัญหา ตรงจุด	พัฒนาต้นแบบ สร้างแบบจำลอง ทดสอบกับผู้ใช้/กลุ่มเป้าหมาย สังเกต / ประเมินประสิทธิภาพ การใช้งาน	
	Design Thinking	ขั้นตอน	EMPATIZE	DEFINE	IDEATE	PROTOTYPE	TEST
		ความหมาย	การทำความเข้าใจต่อ กลุ่มเป้าหมาย	ตีโจทย์ ระบุปัญหา ต้นตอปัญหา	หาแนวทาง แก้ปัญหา	สร้างต้นแบบ จำลอง/แนวทาง การแก้ปัญหา	ทดสอบ
		Mindset	เปิดใจเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า หา Insight	-ปัญหาที่ต้องแก้? -พัฒนาให้ดีขึ้น อย่างไร? -หา Pain Point	- จะทำอะไร ได้บ้าง - จะเป็นได้ไหม ที่จะทำ ๑,๒,๓	สร้างประสบการณ์ จากการเรียนรู้จริง	เรียนรู้จาก ความสำเร็จ/ ล้มเหลว
		ตัวอย่างทักษะที่ ต้องใช้	การสัมภาษณ์/พูดคุย การ สังเกต	-การคิดวิเคราะห์ -การตีความ -การสรุปความ	-กล้าคิด -คิดสร้างสรรค์ -รับฟังความคิดเห็น -ไม่ประเมิน ความเห็น	-ทักษะ Hand -ทักษะการพัฒนา กระบวนการ	รู้จัก ถอดประสบการณ์
		ตัวอย่างเครื่องมือ	เทคนิคการเก็บข้อมูล -ถาม สัมภาษณ์ - สังเกต -ร่วมประสบการณ์/ฟังตัว	การตั้งคำถาม ๕Why (ถามเพื่อเข้าใจอย่าง แท้จริง)	-Brainstorm -Decision Tree -อริยสัจ ๔	การทำ Model แบบจำลอง Board game จำลองสถานการณ์	-AAR -รวบรวม -Feedback -ข้อเสนอแนะ

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ที่	บทบาทหน้าที่	งาน/เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑	ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา	๑. การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑. ศึกษานโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์ ในพัฒนาการบริหารจัดการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒. วิเคราะห์ การคิดขั้นสูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓. ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารและครูให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงตามแนวทางศาสตร์พระราชา (ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ วิธีการของศาสตร์พระราชา) ๔. ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารและครูในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงตามแนวทางศาสตร์พระราชา (ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ วิธีการของศาสตร์พระราชา) สู่ห้องเรียน อย่างมีคุณภาพ ๕. ส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง เผยแพร่ความรู้ และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงตามแนวทางศาสตร์พระราชา (ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ วิธีการของศาสตร์พระราชา) ๖. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ แนะนำผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการวิจัยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงตามแนวทางศาสตร์พระราชา (ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ วิธีการของศาสตร์พระราชา) ให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ๗. นำผลการ พัฒนา/วิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายใน	- ศึกษานิเทศก์/ กลุ่มนิเทศฯ -ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู และ บุคลากร ทางการศึกษา -หน่วยงาน ทางการศึกษา อื่น ๆ

ที่	บทบาทหน้าที่	งาน/เรื่อง	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
			<p>การบริหารจัดการ และพัฒนาทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงตามแนวทางศาสตร์พระราชา (ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ วิธีการของศาสตร์พระราชา) ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา</p> <p>๘. สรุปรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p>	
๒.	กิจกรรมโครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑	๒. การขับเคลื่อน หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	<p>กิจกรรมที่ 1 อบรมปฏิบัติการจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ (โรงเรียนต้นแบบกับโรงเรียนพอเพียง)</p> <p>กิจกรรมที่ 2 ประเมินและยกย่องสถานศึกษาพอเพียง ให้เป็น “สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ” และ “ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง”</p> <p>กิจกรรมที่ 3 ประชุมปฏิบัติการถอดบทเรียนแนวทางการพัฒนา “สถานศึกษาพอเพียง” ที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ BP ผ่านเครือข่าย (PLC) และนำผลงานเผยแพร่เป็นเอกสาร/เครือข่ายออนไลน์</p> <p>กิจกรรมที่ 4 ศึกษาดูงานเศรษฐกิจพอเพียง “โครงการในพระราชดำริและสถานศึกษาพอเพียง”</p> <p>กิจกรรมที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล</p>	รองฯ สพม.๕ กลุ่มนิเทศฯ ศน.หัตยา เข้มเพชร

๖. งานการพัฒนา และขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนภาพที่ ๓ การพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๘. มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ชิ้นงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑		<p>๑. ศึกษา นโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์ ในพัฒนาการบริหารจัดการ และจัดการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒. วิเคราะห์ การคิดขั้นสูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	กำหนดเวลาตามความเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> -มีระบบสารสนเทศ ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน -มีกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่นำไปพัฒนาครู/ผู้เรียนได้จริง 	เอกสารสรุปรายงาน	<ul style="list-style-type: none"> -ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ
		<p>๓. ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารและครูให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงตามแนวทางศาสตร์พระราชา</p> <p>๔. ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารและครูในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงตามแนวทางศาสตร์พระราชา</p> <p>๕. ส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง เผยแพร่ความรู้ และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะ กระบวนการคิดขั้นสูงตามแนวทางศาสตร์พระราชา</p>	กำหนดเวลาตามความเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> -มีคู่มือแนวทางการวิเคราะห์เชื่อมโยงศาสตร์พระราชา ผ่านทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง เพื่อพัฒนาผู้เรียน -สถานศึกษามีงานวิจัย/สรุปรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนผ่านทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 	เอกสาร คู่มือ / ตัวอย่าง การรายงานการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> -ศึกษานิเทศก์ -กลุ่มหลักสูตร -กลุ่มนิเทศฯ
		<p>๖. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการวิจัยพัฒนาทักษะ กระบวนการคิดขั้นสูงตามแนวทางศาสตร์พระราชา</p>	ทุกปีการศึกษา ตามปฏิทินที่กำหนด	กลุ่มนิเทศฯ มีแผนการนิเทศด้านการพัฒนาและน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ	-ปฏิทินนิเทศ -รายงานการนิเทศ	<ul style="list-style-type: none"> -ศึกษานิเทศก์ -ผู้รับผิดชอบฯ -ศน.ประจำ
		<p>๗. นำผลการ พัฒนา/วิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์ และนโยบาย ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา</p>	กำหนดเวลาตามความเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> -มีรายงานการวิจัย ที่เกิดจากความร่วมมือของ สพม.และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง -ชุดฝึก/ใบงานการวิเคราะห์ -รายงานผลการพัฒนา 	<ul style="list-style-type: none"> -รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาและติดตาม -ชุดฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ -รายงานการใช้ชุดฝึก 	<ul style="list-style-type: none"> -ศึกษานิเทศก์ -ผู้รับผิดชอบ -กลุ่มนิเทศฯ
		<p>๑๐ สรุปรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p>	เมื่อการประเมินเสร็จสิ้น	<ul style="list-style-type: none"> -มีรายงานผลการปฏิบัติงาน/นิเทศที่มีคุณภาพ 	เอกสารสรุปรายงาน	<ul style="list-style-type: none"> -ศึกษานิเทศก์ -ผู้รับผิดชอบ -กลุ่มนิเทศฯ

คำสั่งมอบหมาย การปฏิบัติงาน
โครงการ /กิจกรรม ตามนโยบาย และยุทธศาสตร์
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน